

Zverejnenie informácií o HABILITAČNOM konaní v zmysle §76 ods. 10 a 11 zákona 131/2002 Z. z.

Meno, priezvisko, rodné priezvisko:	Tomáš ČERNĚNKO
Akademické tituly, vedecko-pedagogické tituly, umelecko-pedagogické tituly, vedecké hodnosti:	Mgr. Ing. PhD.
Dátum doručenia žiadosti o habilitačné konanie:	12.3.2024
Dátum, od ktorého je habilitačné konanie prerušené, a lehota, v ktorej majú byť odstránené nedostatky žiadosti:	
1. Údaje z profesijného životopisu	
a) Rok narodenia:	1981
b) Údaje o vysokoškolskom vzdelaní, ďalšom akademickom raste a absolvovanom ďalšom vzdelávaní:	Bc. Verejná správa (09/2001-06/2004) Trenčianska univerzita A. Dubčeka v Trenčíne Ing. Verejná správa (09/2004-06/2006) Trenčianska univerzita A. Dubčeka v Trenčíne Mgr. Politológia (09/2006-06/2008) Trenčianska univerzita A. Dubčeka v Trenčíne PhD. Verejná správa a reg. rozvoj (09/2006-01/2011) Ekonomická univerzita v Bratislave
c) Údaje o priebehu zamestnaní: a priebehu pedagogickej činnosti:	02/2011 – trvá Katedra verejnej správy a regionálneho rozvoja NHF EU v BA 08/2019 – 11/2023 Ministerstvo vnútra SR Katedra verejnej správy a regionálneho rozvoja Národohospodárska fakulta EU v Bratislave 1. Diplomový seminár; 2010/11-2014/15; vybrané semináre 2. Ekonomika verejného sektora; 2011/12-2022/23; prednášky, cvičenia 3. Hospodárska geografia sveta; 2019/20-2020/21; vybrané prednášky 4. Krízový manažment vo verejnej správe; 2015/16-2020/21; prednášky 5. Politické myslenie, riadenie a rozhodovanie; 2015/16-2022/23; prednášky, cvičenia 6. Regionálna ekonomika a politika; 2010/11-2017/18; cvičenia 7. Regionálna ekonomika; 2010/11-2018/19; cvičenia 8. Regionálny a mestský manažment; 2016/17-2020/21; prednášky, cvičenia 9. Regionálny a mestský marketing; 2014/15-2015/16; prednášky cvičenia 10. Seminár k záverečnej práci 1; 2022/23-2023/24; semináre 11. Seminár k záverečnej práci 2; 2022/23-2023/24; semináre 12. Seminár k záverečnej práci BP1; 2016/17-2023/24; semináre 13. Seminár k záverečnej práci BP2; 2016/17-2023/24; semináre 14. Seminár k záverečnej práci DP1; 2019/20-2021/22; semináre 15. Seminár k záverečnej práci DP2; 2020/21-2022/23; semináre 16. Teória, riadenie a organizácia verejnej správy; 2010/11-2014/15; vybrané prednášky, cvičenia 17. Úvod do ekonomiky verejného sektora; 2012/13-2017/18; semináre

	<p>18. Verejná ekonomika a správa; 2018/19-2023/24; prednášky, cvičenia</p> <p>19. Verejná politika (SJ, AJ, NJ); 2010/11-2022/23; prednášky, cvičenia</p> <p>20. Verejná politika 1; 2021/22-2023/24; prednášky, cvičenia</p> <p>21. Verejná politika 2; 2021/22-2023/24; prednášky, cvičenia</p> <p>22. Verejná správa 1 (SJ, NJ); 2010/11-2021/22; prednášky, cvičenia</p> <p>23. Verejná správa 2; 2010/11-2023/24; prednášky, cvičenia</p> <p>24. Verejné obstarávanie; 2010/11-2022/23; prednášky, cvičenia</p> <p>25. Workshop z verejnej správy; 2015/16-2017/18; semináre</p> <p>26. Workshop z verejnej správy 1; 2016/17-2022/23; semináre</p> <p>27. Workshop z verejnej správy 2; 2015/16-2022/23; semináre</p>
d) Údaje o odbornom alebo umeleckom zameraní (špecializácia):	Výskum je zameraný prevažne na problematiku fungovania miestnej samosprávy (ekonomika (samo)správy, otázky miestnej demokracie), štruktúry a systému verejnej správy ako aj efektívnej produkcie verejných služieb.
e) Údaje o publikačnej činnosti (sumár):	Príloha č. 1
f) Ohlasy na vedeckú alebo umeleckú prácu:	Príloha č. 2
g) Počet doktorandov, ktorým uchádzač je alebo bol školiteľom (ku dňu vyhotovenia životopisu):	-----
<ul style="list-style-type: none"> ▪ počet doktorandov školených: ▪ počet riadne skončených doktorandov: 	
2. Názov odboru habilitačného konania a inauguračného konania, v ktorom sa habilitačné konanie uskutočňuje:	národné hospodárstvo (v odbore ekonómia a manažment)
3. Názov habilitačnej práce:	Reforma miestnej samosprávy – argumenty pre reformu
4. Oponenti habilitačnej práce:	
<p>a) meno a priezvisko</p> <p>b) akademický titul</p> <p>c) vedecko-pedagogický titul</p> <p>d) umelecko-pedagogický titul</p> <p>e) pracovisko</p> <p>f) zamestnanec vysokej školy, na ktorej sa habilitácia uskutočňuje</p>	<p>Anna Vaňová Ing. PhD. prof.</p> <p>Katedra verejnej ekonomiky a regionálneho rozvoja, Ekonomická fakulta, UMB v Banskej Bystrici ÁNO ☐ NIE ☒</p>
<p>a) meno a priezvisko</p> <p>b) akademický titul</p> <p>c) vedecko-pedagogický titul</p> <p>d) umelecko-pedagogický titul</p>	<p>Daniel Klimovský PhDr., PhD. doc.</p>

e) pracovisko f) zamestnanec vysokej školy, na ktorej sa habilitácia uskutočňuje	Katedra politológie, Filozofická fakulta, UK v Bratislave ÁNO ☐ NIE ☒
a) meno a priezvisko b) akademický titul c) vedecko-pedagogický titul d) umelecko-pedagogický titul e) pracovisko f) zamestnanec vysokej školy, na ktorej sa habilitácia uskutočňuje	Erika Neubauerová Ing., PhD. doc. Katedra financií, Národohospodárska fakulta EU v Bratislave; Ústav ekonomických vied, Právnická fakulta, UK v Bratislave ÁNO ☒ NIE ☐
5. Členovia habilitačnej komisie:	
<i>predseda:</i> a) meno a priezvisko b) akademický titul c) vedecko-pedagogický titul d) umelecko-pedagogický titul e) pracovisko f) zamestnanec vysokej školy, na ktorej sa habilitácia uskutočňuje	Miroslav Šipikal Mgr., PhD. doc. na funkčnom mieste profesora Katedra verejnej správy a regionálneho rozvoja, vedúci katedry, Národohospodárska fakulta EU v Bratislave ÁNO ☒ NIE ☐
<i>členovia:</i> a) meno a priezvisko b) akademický titul c) vedecko-pedagogický titul d) umelecko-pedagogický titul e) pracovisko f) zamestnanec vysokej školy, na ktorej sa habilitácia uskutočňuje	Jan Stejskal Ing. Ph.D. prof. Fakulta ekonomicko-správná, dekan fakulty, Univerzita Pardubice ÁNO ☐ NIE ☒
a) meno a priezvisko b) akademický titul c) vedecko-pedagogický titul d) umelecko-pedagogický titul e) pracovisko f) zamestnanec vysokej školy, na ktorej sa habilitácia uskutočňuje	Emília Sičáková-Beblavá Ing., PhD. prof. Ústav verejnej politiky, Fakulta sociálnych a ekonomických vied, UK v Bratislave ÁNO ☐ NIE ☒
6. Oponentské posudky:	
7. Návrh habilitačnej komisie s odporúčaním udeliť alebo neudeliť uchádzačovi titul docent v odbore habilitačného konania a inauguračného konania:	NÁVRH UDELIŤ titul docent ☒ Príloha č. 4 NÁVRH NEUDELIŤ titul docent ☐
8. Rozhodnutie vedeckej rady fakulty, vrátane jeho odôvodnenia, ak sa vypracúva, a lehota na prípadné opätovné predloženie žiadosti, ak uchádzač podľa rozhodnutia vedeckej rady podmienky nespĺňa:	Vedecká rada Národohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave na svojom zasadnutí dňa 20. 6. 2024 rozhodla udeliť vedecko-pedagogický titul docent Mgr. Ing. Tomášovi Černěnkovi, PhD., v odbore habilitačného konania a inauguračného konania národné hospodárstvo

9. Zloženie vedeckej rady fakulty, ktorá prerokovala návrh na udelenie vedecko-pedagogického titulu „docent“:	
10. Prezenčná listina zo zasadnutia vedeckej rady fakulty, ktorá o žiadosti rozhodovala:	Príloha č. 5 Originál prezenčnej listiny je uložený k nahliadnutiu na sekretariáte dekana. Podpisy sa anonymizujú z dôvodu ochrany osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka.
11. Dátum a dôvod skončenia habilitačného konania:	
12. Ďalšie údaje o priebehu habilitačného konania:	Vedecká rada Národohospodárskej fakulty EU v Bratislave schválila dňa 21.3.2024 predsedu a členov habilitačnej komisie a oponentov habilitačnej práce

Údaje o publikačnej činnosti :

Kategórie publikačnej činnosti	Počet
Vysokoškolské učebnice (počet/AH) ACA, ACB	ACB - 2/5,195
Skriptá a učebné texty (počet/AH) BCI	substitúcia kategóriou ACB – 1/4,79 AH BCI – 1/ 2,91 AH
Vedecké monografie (počet/AH) AAA, AAB	AAB – 4/5,37
Kapitoly vo vedeckých monografiách vydané v zahraničných vydavateľstvách ABC	-
Štúdie v časopisoch a zborníkoch charakteru vedeckej monografie vydané v zahraničných vydavateľstvách ABA	-
Vedecké práce v domácich a zahraničných karentovaných časopisoch ADC, ADD	-
Vedecké práce v domácich a zahraničných časopisoch registrovaných v databázach Web of Science alebo SCOPUS ADM, ADN	ADM – 3 ADN – 1
Vedecké práce a iné knižné publikácie ABD, ABB, ACC, ACD, ADE, ADF, AEC, AED	ABB – 2 ADE – 1 ADF – 2 AEC – 3 AED – 5
Odborné práce a iné knižné publikácie BAA, BAB, BBA, BBB, BCB, BCK, BDA, BDB, BDC, BDD, BDE, BDF, BDM, BDN, BEE, BEF, EAI, EAJ, EDI, EDJ, GHG	BAB – 2 BBB – 1 BDF – 1 BEE – 2 BEF – 1 GHG – 5
Príspevky publikované v zborníkoch (spolu)	38
- zahraničné konferencie AFA, AFC	AFC – 17
- domáce konferencie AFB, AFD	AFB – 1 AFD – 20

Príloha č. 2**Ohlasy na vedeckú alebo umeleckú prácu :**

Citácie a ohlasy (spolu)		70
Citácie v domácich a zahraničných publikáciách registrovaných v citačných indexoch Web of Science a v databáze SCOPUS	kódy: 1, 2	kód 1 – 23
Citácie v domácich a zahraničných publikáciách neregistrovaných v citačných indexoch	kódy: 3, 4	kód 3 – 28 kód 4 – 18
Recenzie v domácich a zahraničných publikáciách	kódy: 5, 6	kód 6 – 1

OPONENTSKÝ POSUDOK NA HABILITAČNÚ PRÁCU

Autor habilitačnej práce: **Mgr. Ing. Tomáš Černěňko, PhD.**

Názov habilitačnej práce: **Reforma miestnej samosprávy - Argumenty pre reformu**

Oponent: **prof. Ing. Anna Vaňová, PhD.**, Katedra verejnej ekonomiky a regionálneho rozvoja EF UMB v Banskej Bystrici

Aktuálnosť zvolenej témy

Téma habilitačnej práce je vysoko aktuálna a diskutovaná viac ako 30 rokov. Slovensko charakterizuje veľký počet obcí s malým počtom obyvateľov. Nároky na zabezpečenie základných činností týchto obcí sa s vývojom spoločensko-ekonomických podmienok rokmi menia a ich zabezpečenie je z hľadiska personálneho a finančného výzvou, ktorú nie je možné vždy efektívne a účelne realizovať. Otázkou je, či a dokedy je takáto situácia udržateľná. Aktuálnosť témy v podmienkach SR autor veľmi profesionálne zdôvodňuje vo svojej práci.

Práca je spracovaná na základe relevantných domácich a zahraničných zdrojov literatúry a vo svojich výsledkoch sa opiera o niekoľko ročnú výskumnú činnosť habilitanta, rovnako ako o jeho pôsobenie v praxi.

Habilitačná práca má ambíciu posunúť poznatky a argumenty súvisiace s fungovaním miestnej samosprávy a potenciál prispieť k riešeniu mnohých teoretických i praktických problémov súvisiacich s reformou miestnej samosprávy na Slovensku. Osobitne chcem oceniť fakt, že práca sa je spracovaná na výbornej odbornej úrovni, veľmi dobre sa číta - je napísaná vecne a zrozumiteľne.

Habilitačná práca má 5 kapitol, ktoré na seba obsahom a štruktúrou logicky nadväzujú. Oceňujem, že každá kapitola je ukončená Zhrnutím, ktoré prezentuje postoje habilitanta, vrátane kritickéj analýzy.

V 1. kapitole autor charakterizuje miestnu samosprávu na Slovensku. Vyústením prvej kapitoly je hodnotenie samospráv z hľadiska výšky a štruktúry príjmov a výdavkov vo vzťahu k veľkostnej kategórii a polohe obce, personálneho zabezpečenia činnosti úradov a ich vzájomnej spolupráce formou spoločných obecných úradov. Zistenia uvedené v tejto kapitole sú veľmi zaujímavé a posúvajú súčasné poznanie a argumenty pre začiatok diskusie o reforme dopredu na základe objektívnych údajov.

Problematike výkonu originálnych a prenesených kompetencií miestnou samosprávou sa venuje 2. kapitola. Osobitne pozitívne hodnotím analýzu výdavkov samospráv podľa klasifikácie COFOG a použitie kartogramov.

3. kapitola Príklad produkcie verejných služieb je písaná ako prípadová štúdia zameraná na obecnú políciu. V tejto kapitole sa autor hlbšie venoval produkcii verejných služieb na konkrétnom príklade, aby na základe svojho výskumu poukázal na niektoré negatíva, ale aj pozitíva, príp. riešenia.

V 4. kapitole autor popisuje základné teoretické východiská a praktické aspekty reforiem vo vybraných krajinách EÚ, Veľkej Británii a USA, ktoré riešia/riešili podobný problém s rozdrobenou sídelnou štruktúrou miestnych samospráv. V tejto kapitole by som bola, okrem hodnotenia dopadov, očakávala možno viac informácií o samotnom

procesu reforiem, ale pozitívne hodnotím kritickú analýzu, ktorou autor tieto reformy zhodnotil. Oceňujem tiež návrh priestorového modelu systému municipalít na základe zohľadnenia denných dochádzkových tokov.

Za najvýznamnejšiu časť práce považujem 5. kapitolu, zameranú na kvantifikáciu úspor, ktoré by bolo možné dosiahnuť reformou miestnej samosprávy. Autor v nej popisuje tri variantné riešenia generujúce úspory plynúce z priestorovej optimalizácie poskytovania verejných statkov a služieb. Výsledky ktoré prezentuje, ale aj forma ich prezentácie sú v našich podmienkach v rámci tejto témy jedinečné.

Štandardne poslednou časťou práce je záver, kde autor pragmaticky a profesionálne zhrnul výsledky svojich poznatkov a naznačil možné postupy riešenia problému reformy miestnej samosprávy.

Vhodnosť zvolených metód

Použitý metodologický aparát adekvátne reflektuje potrebu dosiahnuť stanovené ciele s akcentom na kvantitatívne ale aj kvalitatívne metódy spoločensko-vedného výskumu. Osobitne pozitívne hodnotím metodologickú a logickú nadväznosť predchádzajúcich projektov autora na vlastný individuálny výskum a kontinuitu v záujme skúmania vybranej problematiky.

Zvolená metodika bola podmienená cieľom práce - poskytnúť údajmi podložený súbor poznatkov, ktorý je potrebný pre začatie diskusie o reforme miestnej samosprávy na základe preskúmania aktuálneho stavu miestnej samosprávy na Slovensku a návrhom možností, ktoré by mohla reforma priniesť. Cieľ sa autorovi podarilo v plnej miere naplniť.

Práca si nestanovila žiadnu výskumnú otázku, resp. hypotézy pre skúmanie. Pre naplnenie cieľa popri základných vedeckých metódach - historicko-logickej, kolekčnej, abstrakcie, dedukcie, zovšeobecnenia a analýzy, bol použitý súbor ďalších kvalitatívnych a kvantitatívnych metód. V práci hlbší popis metodiky a metodológie chýba, čo je škoda, lebo použitý aparát metód je relatívne široký. Na druhej strane, autor jednotlivé postupy a metódy stručne vysvetľuje v tých častiach práce, kde ich používa. Najpoužívanejšou je metóda analýzy, či už v podobe deskripcie, komparácie, alebo kritickkej analýzy. Výsledky výskumov prezentovaných v práci priniesli nielen originálne výsledky, ale v určitých súvislostiach aj osobité poznatky.

Prínosy habilitačnej práce

Habilitačná práca je originálnym dielom, kde autor zužitkoval nielen svoje skúsenosti z pôsobenia v praxi, ale aj dlhoročný vedecký záujem o problematiku miestnej samosprávy a jej reformu. Autor touto prácou prispieva k systemizácii poznatkov k predmetnej téme tak v rovine teoretickej, ako aj praktickej. Prínosy habilitačnej práce najmä v praktickej rovine sú cenným zdrojom informácií a poznatkov nielen pre akademickú obec a predstaviteľov miestnych samospráv, ale aj pre rôznych aktérov verejnej politiky.

Slabšou stránkou práce sú teoretické prínosy, tie však kompenzujú originálne poznatky získané výskumami autora. Praktické prínosy možno hodnotiť v dvoch podobách - jednak pre rozvíjanie a prehľbovanie kvality obsahu pedagogickej činnosti a súčasne poznatkami, argumentami a návrhmi pre prax. Tento posledný prínos je vlastne vyústením a naplnením cieľa habilitačnej práce.

Predloženej habilitačnej práci z odborného hľadiska nie je veľmi čo vytknúť. Štruktúra práce síce nie je štandardná, autor sa menej venuje teoretickým východiskám, popisu metodológie sa podrobnejšie venuje až v kapitole 5 a pod., ale pozitívne hodnotím dôraz kladený predovšetkým na kvalitu základného výskumu, prezentovanie dlhoročných poznatkov a skúseností získaných pôsobením v akademickom sektore a v praxi, ich vyhodnotenie smerujúce k návrhu postupnosti krokov reformy a jej prínosov. Autor svoju erudovanosť v tejto téme jednoznačne preukázal.

Záverečné odporúčanie k návrhu udelenia vedecko-pedagogického titulu

Z predloženej práce je zrejmé, že téma je pre autora veľmi dôležitou, až osobnou záležitosťou a venuje sa jej s plným odborným a vedeckým nasadením. Túto skutočnosť odráža aj kvalita predloženého textu. Práca je využiteľná a zrozumiteľne napísaná tak pre potreby akademikov, ako aj praktikov a prináša relevantné závery pre teóriu i prax.

Predloženú habilitačnú prácu odporúčam k obhajobe pred Vedeckou radou Národohospodárskej fakulty EU v Bratislave. Po jej úspešnom priebehu navrhujem habilitantovi Mgr. Ing. Tomášovi Černěnkovi, PhD. udelenie vedecko-pedagogického titulu docent.

Otázky pre autora pri obhajobe

- 1. Ktoré konkrétne príklady vhodných postupov by ste odporučili z uskutočnených reforiem v miestnej samospráve v krajinách EU pre SR, resp. čomu by ste sa odporúčali vyhnúť?*
- 2. Ako vidíte premietnutie svojich návrhov do praxe v slovenských podmienkach? Dá sa očakávať, že sa otázka reformy dostane do praxe počas tejto vlády? Čo túto aktivitu podporuje, resp. jej bráni (okrem politickej vôle)?*
- 3. Kde vidí autor možný posun predmetnej témy vo vedeckej rovine?*

prof. Ing. Anna Vaňová, PhD.

V Banskej Bystrici 8. 5. 2024

OPONENTSKÝ POSUDOK NA HABILITAČNÚ PRÁCU

Meno autora práce: Mgr. Ing. Tomáš Černěnko, PhD.

Názov práce: Reforma miestnej samosprávy - Argumenty pre reformu

Meno oponenta: doc. PhDr. Daniel Klimovský, PhD.

Pracovisko oponenta: Katedra politológie, Filozofická fakulta, Univerzita Komenského v Bratislave

Aktuálnosť zvolenej témy

Tému hodnotenej habilitačnej práce možno považovať za aktuálnu nielen z akademického hľadiska, ale aj z hľadiska slovenskej praxe. Pokiaľ ide o akademickú aktuálnosť, platí, že medzinárodnému výskumu v tejto oblasti nechýba intenzita, no stále je fragmentovaný z hľadiska zvolených tém. Niektorým službám, napríklad v oblasti nakladania s komunálnym odpadom, bola v posledných rokoch venovaná výrazná výskumná pozornosť vo viacerých vyspelých krajinách, no autor habilitačnej práce si zvolil iný druh služieb a tomuto nebola nateraz v medzinárodnom výskume venovaná primeraná pozornosť. Aj z tohto dôvodu možno rozhodnutie autora považovať za prínosné, pretože identifikoval výskumnú medzeru, ktorú svojím výskumom vyplňa.

Téma je však aktuálna aj z hľadiska potrieb slovenskej praxe. Predstavitelia územnej samosprávy v posledných rokoch pomerne výrazne žiadajú o reformovanie systému územnej samosprávy, pretože si uvedomujú, že tento systém potrebuje zásadnú zmenu. Nateraz však nepanuje medzi predstaviteľmi územnej samosprávy zhoda v tom, ako by tento systém mal vyzeráť a čo konkrétne by reforma mala priniesť. V tomto procese môžu a majú dôležitú rolu zohrať aj akademici, respektíve odborníci, ktorí sa tejto problematike venujú a ktorí predstaviteľov samosprávy môžu usmerniť.

Štruktúra práce

Hodnotená habilitačná práca pozostáva z niekoľkých kapitol, ktoré na seba z hľadiska obsahu logicky nadväzujú. Slabinou práce je skutočnosť, že táto nezačína rozsiahlym prehľadom

aktuálneho stavu poznania (*state-of-art*), ktorý by reflektoval nielen klasickú literatúru, ale zároveň by poukázal aj na najnovšie smerovanie medzinárodného výskumu. V prípade, že autor bude chcieť túto prácu publikovať aj knižne, odporúčal by som mu doplniť práve takto zameranú časť do jej úvodu.

Deskriptívna časť venovaná miestnej samospráve na Slovensku plne odzrkadľuje autorovu erudovanosť a prehľad v danej problematike. Táto kapitola je bohatá aj na spracovanie rôznych zaujímavých údajov a vytvára výborné predpoklady pre následnú analýzu. V ďalšej časti sa autor venuje výkonu kompetencií a to tak originálnych kompetencií, ako aj kompetencií, ktoré sú obcami vykonávané v rámci delegovanej štátnej správy.

Tretia časť má charakter prípadovej štúdie. Je zameraná na analýzu postavenia a pôsobenia obecných polícií. Ako som naznačil v predchádzajúcich častiach posudku, ide o kompetenčnú oblasť, ktorej zatiaľ nebola venovaná primeraná výskumná pozornosť. V tomto kontexte je prínos tejto analýzy zrejmý a na tomto mieste si dovoľujem povzbudiť autora k tomu, aby sa tejto téme venoval aj v dlhšom časovom horizonte, pretože mu ponúka nielen zaujímavé zistenia, ale tiež atraktívnu tému z pohľadu výskumne orientovaných časopisov.

V ďalšej kapitole sa autor venuje reformám vo vybraných krajinách. Kapitola je bohatá na údaje, no očakával by som aspoň pokus o nejakú klasifikáciu týchto reforiem, čím by si autor vytvoril ešte lepšie východisko pre spracovanie nasledujúcej kapitoly, ktorá je venovaná novej reforme samosprávy na Slovensku. Pokiaľ ide o túto reformu, autor pracuje s variantnými návrhmi a vychádza aj z dokumentu, ktorý spracovával spoločne s kolegami na Ministerstve vnútra SR. Jednotlivé časti i samotná práca sú ukončené zhrnutiami, ktoré pomáhajú v orientácii v práci. Z hľadiska spracovania sa dá vyzdvihnúť tiež zrozumiteľnosť autorovej argumentácie.

Metódy

V práci autor využíva niekoľko metód. Časť z týchto metód súvisí so spracovaním rôznych primárnych i sekundárnych údajov a ide tak o metódy deskriptívnej štatistiky, ako aj o pokročilé štatistické metódy. Práve pri ich využití chýba v práci súbor jasných výskumných otázok a hypotéz, ktoré by mali vychádzať zo spomínaného aktuálneho stavu poznania alebo z analýzy potrieb, ktorú autor v práci predstavuje v časti venovanej opisu systému územnej samosprávy na Slovensku.

Cenným je využitie metódy prípadovej štúdie, pričom autor túto prípadovú štúdiu zameriava na vybraný druh miestne poskytovanej služby. Je pri nej zaujímavé to, že túto službu poskytuje len relatívne obmedzený počet miestnych samospráv a nie je poskytovaná univerzálne

všetkými mestami a vidieckymi obcami na Slovensku. V tomto kontexte by autor mohol pri obhajobe vysvetliť, prečo sa rozhodol spracovať práve túto službu.

Prínos práce

Jeden z hlavných prínosov práce som už spomenul. Je ním fakt, že autorovi sa podarilo intuitívne identifikovať výskumnú medzeru, ktorou je výskum zameraný na postavenie a pôsobenie miestnych/obecných polícií. Práve jeho zistenia môžu byť zásadných štartovacím bodom pre rozsiahlejší a systematickejší výskum v tejto oblasti. Nepochybujem tiež o tom, že touto témou dokáže zaujať aj medzinárodnú výskumnú komunitu.

Ďalším zrejším prínosom je spracovanie odborného pohľadu na reformu verejnej správy. Tento pohľad je spracovaný ako súbor variantných návrhov, pričom autor každý z nich podkladá jasnou a zrozumiteľnou argumentáciou. Vychádza zo zvoleného okruhu údajov a využíva na to vhodné metódy.

Okrem toho oceňujem tiež hĺbku spracovania opisu aktuálneho stavu miestnej samosprávy na Slovensku. Využíva pri tom veľký objem rôzne kvantifikovateľných údajov, pričom ich ponúka aj v atraktívnom a vhodne zvolenom grafickom spracovaní.

Záver

Napriek slabine spočívajúcej v absencii rozsiahlejšieho teoretického rámca, ktorý by autorovi lepšie poslúžil aj v rámci interpretácie vlastných zistení, práca je spracovaná kvalitne, autor v nej preukázal svoju erudovanosť i vzťah k téme a z obsahového hľadiska práca ponúka mimoriadne cenné a viaceré nové údaje, zistenia i návrhy. Preto hodnotenú habilitačnú prácu odporúčam k obhajobe pred Vedeckou radou Národohospodárskej fakulty EU v Bratislave a po jej úspešnom priebehu navrhujem habilitantovi, Mgr. Ing. Tomášovi Černěnkovi, PhD., udelenie vedecko-pedagogického titulu docent.

V Bratislave, 14. 5. 2024

doc. PhDr. Daniel Klimovský, PhD.

OPONENTSKÝ POSUDOK

na habilitačnú prácu

Mgr. Ing. Tomáša Černěnka, PhD. na tému

REFORMA MIESTNEJ SAMOSPRÁVY – ARGUMENTY PRE REFORMU

Politicko-spoločenské zmeny po novembri 1989 priniesli so sebou okrem iného aj nový pohľad na verejnú správu, ktorá sa začala postupne budovať na demokratických princípoch. Dnešná podoba správy vecí verejných je výsledkom viacerých etáp decentralizačného procesu, ktoré priniesli vymedzenie nového územného členenia Slovenska, rozdelenie zodpovednosti a právomocí medzi štátnu správu a územnú samosprávu, ale tiež nastavenie zodpovedajúcich finančných tokov, ktoré umožňujú subjektom verejnej správy zabezpečiť originálne či prenesené kompetencie. Vyvíjajúce sa prostredie a meniace sa okolnosti však zákonite prinášajú časom otázky, ktoré zviditeľnia potrebu prehodnotiť existujúci systém, resp. upozornia na problémy, ktorých riešenie sa odkladalo, resp. na tie, ktoré sa stali oveľa zložitejšími, akými boli v čase, keď boli identifikované. Jedným z takýchto problémov je aj fragmentovaná sídelná štruktúra.

Slovensko patrí ku krajinám s veľmi rozdrobenou sídelnou štruktúrou, popri Francúzsku a Českej republike zaujíma pozíciu na vrchole pomyselného rebríčka v tom nie veľmi lichotivom svetle. Inými slovami, veľký počet obcí s nízkym počtom obyvateľov (často len niekoľko desiatok obyvateľov) zákonite spôsobuje problémy spojené so zabezpečením základných činností obce (verejné osvetlenie, verejný poriadok a bezpečnosť), nehovoriac o rozvojových aktivitách či investičných projektoch. Prvé náznaky nevyhnutnosti komunálnej reformy v podmienkach Slovenska sa objavili v koncepcných materiáloch zaoberajúcich sa reformou verejnej správy už v deväťdesiatych rokoch dvadsiateho storočia, kedy sa v súvislosti s novým územnosprávnym členením uvažovalo aj o vytvorení 200 – 300 municipalít, ktoré by prispeli k zefektívneniu výkonu verejnej správy ako takej. Táto fáza reformy verejnej správy však zostala nedotiahnutá a od zámeru uskutočniť komunálnu reformu na Slovensku ubehlo už takmer 30 rokov. Z uvedených dôvodov *možno tému habilitačnej práce považovať za vysoko aktuálnu*. Jej hlavnou ambíciou je prispieť do diskusie k tejto téme.

Predkladaná habilitačná práca pod názvom *Reforma miestnej samosprávy – argumenty pre reformu* na uvedených východiskách stavia. Ako celok je napísaná jasne, zrozumiteľne a na vysokej odbornej úrovni. Dokumentuje schopnosť autora selektovať relevantné poznatky z množstva literatúry, z koncepcných materiálov či štúdií, pričom je nesporné, že k celkovému

výsledku prispelo jeho viacročné pedagogické a vedecko-výskumné pôsobenie v danej oblasti. Uvedené odzrkadľujú aj citované zdroje.

Publikácia je rozdelená na 5 kapitol, ktoré na seba logicky nadväzujú. Tematicky sú pokryté tieto oblasti:

- Charakteristika miestnej samosprávy na Slovensku (kapitola 1),
- Problematika originálnych a prenesených kompetencií vo vzťahu k ich finančnému pokrytiu prostredníctvom verejných výdavkov (kapitola 2),
- Príklad produkcie verejných služieb (obecná polícia) koncipovaný ako prípadová štúdia (kapitola 3),
- Teoretické východiská a praktické aspekty reforiem zameraných na problém fragmentovanej štruktúry samospráv vo vybraných krajinách (kapitola 4),
- Kvantifikácia úspor, ktoré by bolo možné dosiahnuť reformou samosprávy – variantné riešenia (kapitola 5).

V prvej kapitole autor venuje pozornosť problematike územnej štruktúry miestnych samospráv na Slovensku. Vychádzajúc z veľkostných kategórií miest a obcí a z ich priestorového rozloženia (v rámci krajov), *vyhodnocuje zistené skutočnosti vo vzťahu k objemu a štruktúre príjmov na jednej strane a k objemu a štruktúre výdavkov samospráv na strane druhej.* Výsledky analýzy v oboch prípadoch potvrdzujú, že čím je väčšia územná samosprávna jednotka, tým efektívnejšie vie hospodáriť. Napríklad, čo sa týka výdavkov, autor skúmal vzájomnú koreláciu medzi výdavkami obce na prevádzku a na poskytovanie služieb občanom a zistil, že s rastúcim počtom obyvateľov v samospráve sa mení pomer týchto dvoch skupín výdavkov v prospech výdavkov na služby občanom. V malých obciach (do 250 obyvateľov), napríklad, bol zaznamenaný až 56,48 %-ný podiel výdavkov na správu (chod obce) a len 43,52 %-ný podiel výdavkov na služby občanom, pričom v samosprávach, kde sa počet obyvateľov pohybuje v intervale 50 001 – 100 000 obyvateľov, bol pomer medzi výdavkami na správu a výdavkami na služby občanom 9,62 % ku 90,38 %. Autor však v tejto kapitole prináša aj ďalšie relevantné výstupy a polemiky využiteľné pri argumentácii v prospech reformy. Okrem *rozboru príjmovej stránky rozpočtov samospráv či zamyslenia sa nad počtom zamestnancov a volených predstaviteľov samospráv*, ponúka pohľad aj na *filozofiu a náplň činnosti spoločných obecných úradov*, čím poukazuje na skutočnosť, že samosprávy vedia v niektorých prípadoch spolupracovať efektívne.

Obsahová náplň druhej kapitoly tvoria kompetencie samospráv. To, že im autor venoval samostatnú kapitolu, má svoje opodstatnenie. Dobre nastavený systém financovania

samospráv by mal totiž korešpondovať s možnosťami samosprávy (predovšetkým čo sa týka originálnych kompetencií) a mal by byť vhodne doplnený transferovým mechanizmom z vyššej vládnej úrovne (hlavne pri zabezpečovaní prenesených kompetencií). *Pridanou hodnotou tejto kapitoly je rozbor výdavkov samospráv podľa klasifikácie COFOG vizualizovaný prostredníctvom kartogramov.*

Všetky oblasti, kam smerujú výdavky samospráv, si zasluhujú osobitnú pozornosť a ponúkajú priestor na samostatnú analýzu. Autor si na účely bližšej špecifikácie pozitív a negatív municipalizácie zvolil ako *príklad produkcie verejných služieb obecnú políciu*. O otvorených problémoch v tejto oblasti, akými sú napríklad bezpečnosť na miestnej úrovni, množstvo a štruktúra priestupkov, spôsoby zisťovania a riešenia týchto priestupkov, pojednáva **kapitola 3**. Autor na základe vlastného výskumu v tejto oblasti dospel k záveru, že až na pár výnimiek, obce na Slovensku pri výkone tejto kompetencie nespolupracujú a množstvo priestupkov sa rieši príslušníkmi Policajného zboru. Ďalej *konštatuje, že práve spolupracou, resp. spoločným výkonom tejto kompetencie by bolo možné znížiť negatívny vplyv rozdrobenosti a zabezpečiť podmienky pre dodržiavanie a vynucovanie nastolených pravidiel.*

V súvislosti s reformnými procesmi vo verejnej správe môžu byť inšpirujúcimi pre Slovensko skúsenosti iných krajín. Základnú *charakteristiku územných reforiem, ich pozitíva a negatíva vo vzťahu k efektívnejšiemu výkonu správy vecí verejných*, popísal autor *na príkladoch Estónska, Dánska, Grécka, Nemecka, Veľkej Británie a Spojených štátov amerických* v **kapitole 4**. V druhej časti tejto kapitoly načrtnol a zdôvodnil *priestorový model*, ktorý bol východiskom pre kvantifikáciu úspor, ktoré by mohla priniesť reforma miestnej samosprávy na Slovensku.

Nosné výsledky výskumu sú prezentované v **kapitole 5**, kde sú viditeľne zadefinované východiská a metodológia výskumu, ako aj výsledky dosiahnuteľné použitím optimistického, stredného či konzervatívneho modelu generujúceho úspory pri vhodnom nastavení defragmentácie sídelnej štruktúry v podmienkach Slovenskej republiky. V tejto kapitole možno oceniť predovšetkým snahu autora *kvantifikovať úspory*, ktoré by bolo možné dosiahnuť pri zvolenom variante priestorového usporiadania územnej samosprávy (118 municipalít – koncept reflektujúci prirodzený pohyb obyvateľstva), pričom tu autor *akcentuje zámer efektívnejšieho využitia finančných zdrojov v prospech poskytovania ďalších alebo nových verejných služieb bez dodatočného zvyšovania daní alebo transferov zo štátneho rozpočtu.*

Publikáciu vhodne dopĺňajú tabuľky, grafy a kartogramy, ktoré podčiarkujú vypovedaciu hodnotu výsledkov, ku ktorým autor dospel pri spracovávaní danej témy.

Na zamyslenie / do diskusie k danej téme uvádzam tieto otázky:

1. Aké procesné kroky by bolo potrebné vykonať, aby sa mohol úspešne naštartovať proces municipalizácie na Slovensku?
2. Aký vplyv by mohla mať defragmentácia sídelnej štruktúry na systém finančného vyrovnávania?

ZÁVER

Predkladaná habilitačná práca spĺňa kritériá, ktoré sú kladené na tento druh publikácií. Ide o monotematickú prácu vedeckého charakteru, v ktorej autor kriticky prehodnocuje a syntetizuje známe poznatky o danej téme a obohacuje ich o poznatky a závery, ku ktorým dospel svojou vlastnou vedeckou prácou. Práca vychádza z celého spektra teoretických východísk, ako aj z aktuálneho ekonomického diania na Slovensku a vo svete. Možno tiež konštatovať, že predkladaný výstup je kvalitným textom, ktorý svojim rozsahom, ale aj obsahom dokumentuje erudovanosť autora v oblasti ekonómie a manažmentu územnej samosprávy, čo korešponduje s odborom *Národné hospodárstvo*, v rámci ktorého bolo u menovaného začaté habilitačné konanie. Habilitačná práca predstavuje vhodné východisko nie len pre ekonómov, ktorí sa danou problematikou zaoberajú v praxi alebo v rámci výskumu, ale súhrnný pohľad na problematiku reforiem vo verejnej správe a korektné argumenty smerujúce k podpore myšlienky municipalizácie na Slovensku podložené relevantnou databázou údajov a vlastným výskumom autora ocenia aj ďalšie subjekty, ako napríklad študenti či predstavitelia decíznej sféry.

Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti habilitačnú prácu „**Reforma miestnej samosprávy – argumenty pre reformu**“ autora *Mgr. Ing. Tomáša Černěnka, PhD.*

ODPORÚČAM

k obhajobe pred Vedeckou radou Národohospodárskej fakulty EU v Bratislave.

V Bratislave dňa 7.5.2024

doc. Ing. Erika Neubauerová, PhD.
Katedra financií
Národohospodárska fakulta EU v Bratislave

Príloha č. 4

Návrh habilitačnej komisie s odporúčaním

Habilitant spĺňa kritériá na získanie vedecko-pedagogického titulu docent podľa § 76 ods. 1, 3, 4 a 6 a kritériá na získanie titulu vedecko-pedagogického docent schválené VR EU v Bratislave,

habilitačná komisia navrhuje uchádzačovi

udeliť

titul docent v odbore národné hospodárstvo.

V Bratislave, 20. júna 2024

predseda komisie: doc. Mgr. Miroslav Šipikal, PhD. , v.r.

členovia komisie: prof. Ing. Emília Sičáková- Beblavá, PhD., v.r.

prof. Ing. Jan Stejskal, Ph.D., v.r.

Príloha č.5

Prezenčná lista zo zasadnutia vedeckej rady, ktorá o žiadosti rozhodovala

Prezenčná listina zo zasadnutia Vedeckej rady NHF EU v Bratislave dňa 20. 6. 2024

1. Árendáš Peter, doc. Ing. PhD.	prítomný online
2. Bakeš Vladimír, Ing. PhD.	ospravedlnený
3. Brokešová Zuzana, doc. Ing. PhD.	prítomná online
4. Čaplánová Anetta, prof. Ing. PhD.	ospravedlnená
5. Dvořáček Vladimír, Ing.	ospravedlnený
6. Galandová Miriam, JUDr. Ing.	prítomná
7. Hudec Oto, prof. RNDr. CSc.	prítomný online
8. Chytilová Helena, doc. Ing. Ph.D. M.A.	prítomná
9. Kotlebová Jana, doc. Ing. PhD.	prítomná
10. Kušnírová Jana, doc. Ing. PhD.	prítomná
11. Lábaj Martin, prof. Ing., PhD.	prítomný
12. Morvay Karol, doc. Ing. PhD.	prítomný
13. Muchová Eva, prof. Ing. PhD.	prítomná
14. Nežinský Eduard, doc. Ing. PhD.	prítomný
15. Novák Marcel, Ing. PhD.	prítomný
16. Ochoťnický Pavol, prof. Ing. CSc.	prítomný online
17. Ondruška Tomáš, doc. Ing. PhD.	prítomný
18. Pastoráková Erika, prof. Ing. PhD.	prítomná
19. Péliová Jana, doc. Ing. PhD.	prítomná online
20. Pongrácz Eva, doc. Ing. PhD.	prítomná
21. Rehák Štefan, doc. Ing. PhD.	prítomný
22. Servátka Maroš, doc. Ing. PhD.	ospravedlnený
23. Šimek Milan, doc. RNDr. Ph.D.	prítomný
24. Šipikal Miroslav, doc. Mgr. PhD.	prítomný
25. Šipikalová Silvia, doc. Ing. PhD.	prítomná
26. Štefánik Miroslav, Mgr. PhD.	ospravedlnený